

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

5. ČÍSLO / XXVIII. ROČNÍK

14 Kč • 0,76 €

2. ÚNORA 2020

Z obsahu:

**Jestliže mladí jsou povoláni
otevřít nové brány,
staří od nich mají klíče**
Homilie papeže Františka
na svátek
Uvedení Páně do chrámu
2. února 2018
- strana 2 -

Svatá Agáta
Libor Rösner
- strana 4 -

Cesta k Bohu (3)
Sv. František Saleský
- strana 6 -

Open Doors:
Každý osmý křesťan
je pronásledovaný
- strana 7 -

Matka
Evženie Ravasio (4)
- strana 8 -

**Sto růží Panny Marie
pro rozjímání (14)**
P. Clemente
Arranz Enjuto
- strana 12 -

**Nemlčte k vraždění
nigerijských křesťanů,
naléhá tamní kněz**
- strana 13 -

Philippe de Champaigne (1602 - 1674): Uvedení Páně do chrámu

Svatá Agáta

Jde o příběh jedné z těch raných mučednic, jejichž společným jmenovatelem je smrt podstoupená pro uchování panenské čistoty přislíbené Kristu Ježíši. Jde zároveň i o hmatatelný důkaz toho, kterak Bůh posiluje ty, kteří pro jeho jméno trpí, protože podobné týrání by sám ze sebe žádný člověk vydržet nemohl.

Biskup sv. Metoděj ze Sicílie v jednom svém kázání řekl, že „Agátina dobrota vychází nejen z jejího jména [Agáta = dobrá, šlechetná, pozn. autora], ale i z holé skutečnosti. Už jen svým jménem k sobě zve všechny, aby k ní přicházeli, svým dobrým příkladem zase učí, aby všichni bez otálení přicházeli spolu s ní k pravému Dobru, jímž je Bůh.“

Svatá Agáta (či též Háta) se narodila v roce 235 v sicilské Katánii, jež patřila do rozlehlé Římské říše. Už odmala přicházela tato „Dobrá“ vědomě „k pravému Dobru, jímž je Bůh“. Někdy ve svých 15 letech složila slib panenství a bezvýhradného oddání se Ježíši Kristu jakožto svému jedinému Pánu.

Když stanula na prahu dospělosti (nahlíženo tehdejší optikou), přibyl na Sicílii z pověření císaře Decia nový místodržitel Quintianus. Decius vládl tvrdě, mezi římskými imperátory platil za jednoho z nejzaprísáhlejších pronásledovatelů křesťanů vůbec. Rovněž Quintiana poslal na ostrov, jemuž se mezi historiky říká „obilnice starověku“, s úkolem vyhubit veškerý „plevel“, za který křesťany považoval. Quintiana k tomu opravňoval císařský dekret vydaný v roce 249, jehož podstatou bylo totální vyhubení „kristovců“. Nový místodržitel nebyl rozhodně žádným lidumilem, naopak šlo o bezskrupulózního muže, jenž se pouze díky výhodnému sňatku a špinavým machinacím vyšvihl mezi společenskou elitu. Zadáni svého vládce se jal plnit více než svědomitě a do jeho osidel byla vbrzku zapletena i Agáta.

Došlo k tomu na základě udání, jež i v oněch časech bujelo mírou nevidanou. Oním denunciantem byl zhrzený mladík, jehož Agáta odmítla. Neví se, zda své odmítnutí odůvodnila slibem panenství složeným Kristu, nebo zda dotyčný

o její křesťanské víře věděl už dříve, každopádně dívčino křesťanství se mu stalo nástrojem odvety.

Aby svou pomstou dosáhl patřičného účinku, využil Quintianova ničemného charakteru. Vylíčil mu Agátinu krásu v nejlíbeznějších barvách, neopomněl dodat, že je z bohaté rodiny. Ve svém odhadu se nemýlil – nový sicilský místodržitel pocházel z chudých poměrů a vidina sňatku s dívkou nejvyšších kruhů se mu jevila jako velmi lákavá. Mohl by se tak konečně zbavit nemilované choti, díky níž se vlastně do vyšší společnosti dostal, a neztratit nic na svém postavení.

Agáta však místodržitelovu nabídku odvrhla stejně rezolutně, jak to učinila ve všech předchozích případech. Quintianus ve svém zájmu v tomto případě nedbal císařova nařízení sprovodit ze světa všechny sicilské křesťany, eventuálně je přimět k odpadu, a učinil pokus přimět Agátu ke změně názoru.

Poslal ji tedy do lázni. Pod tímto názvem si nesmíme představovat dnešní zařízení, ve starověkém Římě šlo ve velké míře o prostředí, v němž se – krom koupele – poskytovaly sexuální služby. Změnou Agátina smýšlení pověřil jistou Afrodisií, která měla vedení těchto lázní na starosti. Neměla ji ovšem k oněm službám nutit, dívka měla podle příkladu „lazebnic“ k závěru, kolik výhod a potěšení podobný styl života skýtá, dojít sama. Quintianus si neúspěch přetvoření sličné mladé křesťanky k obrazu svému vůbec nepřipouštěl. Tak hluboko byl zabředlý ve svém pohanském smýšlení, že ho ani nenapadlo

pomyslet na to, že někteří lidé mají zcela opačné nazírání na skutečnosti vezdejšího světa a nikterak nehodlají toto své založení měnit. Za nějakou dobu dovedla Afrodisia Agátu do jeho paláce s tím, že snáze by se jí podařilo ohnout studený železný prut anebo obměkčit kámen, než aby tuto dívku přiměla změnit uvažování.

Quintianus pohrozil Agátě ztrátou svobody, ani to s ní však nehnušlo. „Já sloužím Ježíši Kristu, a to je největší svoboda, co může být. Co, největší – jediná!“ zareagovala na jeho výhrůžky.

„To chceš říct, že my nejsme svobodni, když uctíváme své bohy?“ odpověděl podrážděný místodržitel.

„Ano. Jste jen otroci obyčejné pověry, uctíváte falešné modly ze dřeva, z kamene nebo z bronzu. Chtěl bys sám mít za ženu někoho tak vilného, jako je ta vaše Venuše? A ty sám chceš být jako ten váš chlípný Jupiter?“ vmetla mu neohroženě do očí.

Quintiana dívčina slova tak dopálila, že ji udeřil pěstí. Agáta zasykla bolestí, ale vzápětí mu opáčila:

„Proč mě biješ? Vždyť tě srovnávám s tvými bohy. Co jsou zač, když se kvůli tomu urazíš?“ Quintianus jen něco zakoktal a uvrhl ji do vě-

zeni. Každého jiného by asi nechal okamžitě popravít, Agátin půvab i její původ mu ovšem nedaly spát. Ještě se nevzdal naděje, že se mu podaří získat ji po sebe.

Nazítrí si ji proto předvolal znovu a předložil jí nabídku, o níž se domníval, že ji nebude moci odmítnout: buď se vzdá Krista, obětuje římským bohům a provdá se za něj, anebo podstoupí krutá muka a skončí na popravišti.

Agáta zvolila druhou možnost!

Jak už to někdy bývá, vášnivou lásku vystřídala vášnivá nenávisť. Kromě averze vůči křesťanům zde rozhodovala i uražená ješitnost odmítnutého nápadníka. Quintianus splnil svůj slib a poslal Agátu na mučidla. Sám se pak tortury účastnil a byl svědkem toho, kterak Agáta vydržela bičování, natahování na skřípec, drásání těla železnými hřebeny i následné pálení otevřených ran hořícími pochodněmi. Když pořad pevně trvala na svém, že jen Kristus je jediný Bůh a její jediný Ženich, přikázal katanům, aby jí uřezali řadra. Takto zbídačenou a omdlelou ji pak hodili na podlahu vězeňské kobky.

Quintianovi i to vše bylo ještě málo. Čtyři dny nato si nechal Agátu opět předvést. Tentokrát už na veřejné fórum. Šokovalo ho, když seznal, že Agátiny rány jsou zacelené – podle legendy k ní totiž v noci přišel sv. Petr, ošetřil ji a rány zahojil. Musel se opět zalykat vztekem, když mladá křesťanka s nezlomeným duchem již poněkolkáté odmítla obětovat římským bohům. Přikázal proto po zemi rozsypat střepey a rozžhavené uhlí a na nich odbojnou dívku vyválet. V té chvíli vypuklo zemětřesení, jemuž padli za oběť Quintianovi rádci Sylvanus a Falkonius, zrovna ti dva, kteří mu tento druh mučení poradili. Zasykala je zeď zbortivší se budovy. Polomrtvý strachy v tom Quintianus hádal trest Boha křesťanů, a proto uprchl, stíhán i hněvem lidu, který měl podobný názor a cítil se kvůli tomu ohrožen na svých životech. Ještě stihl poručit, aby Agátu přenesli zpět do cely, která se 5. února 251 stala svědkem posledního vydechnutí zmučené dívky.

Křesťané využili místodržitelovy nepřítomnosti a Agátu pochovali za městem. K tomuto hrobu později připutovala sv. Lucie, aby světici prosila o přimluvu za uzdravení rodičů. Svatá Agáta se jí zjevila a předpověděla jí mučednickou smrt.

Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

smrti zbavil moci toho, který má vládu nad smrtí, totiž ďábla, a vysvobodil všechny ty, kteří byli po celý život drženi v otroctví strachem před smrtí. Je přece jasné, že se neujal andělů, ale Abrahámových potomků.

Proto se ve všem musel připodobnit svým bratřím, aby se stal v jejich záležitostech u Boha veleknězem milosrdným a věrným, a tak usmiřoval hříchy lidu. A protože sám prožíval utrpení a zkoušky, dovede pomáhat těm, na které zkoušky přicházejí.

Evangelium - Lk 2,22-40

Když nadešel den očišťování podle Mojžíšova Zákona, přinesli Ježíše do Jeruzaléma, aby ho představili Pánu, jak je psáno v Zákoně Páně: „Všechno prvorozené mužského rodu ať je zasvěceno Pánu!“ Přitom chtěli také podat oběť, jak je to nařízeno v Zákoně Páně: pár hrdliček nebo dvě holoubata. Tehdy žil v Jeruzalémě jeden člověk, jmenoval se Simeon: byl to člověk spravedlivý a bohabojný, očekával potěšení Izraele a byl v něm Duch Svatý. Od Ducha Svatého mu bylo zjeveno, že neužije smrt, dokud neuvidí Pánova Mesiáše. Z vnuknutí Ducha přišel do chrámu, právě když rodiče přinesli dí-

tě Ježíše, aby s ním vykonali, co bylo obvyklé podle Zákona. Vzal si ho do náručí a takto velebil Boha: „Nyní můžes, Pane, propustit svého služebníka podle svého slova v pokoji, neboť moje oči uviděly tvou spásu, kterou jsi připravil pro všechny národy: světlo k osvícení pohanům a k slávě tvého izraelského lidu.“ Jeho otec i matka byli plni údivu nad slovy, která o něm slyšeli. Simeon jim požeňnal a jeho matce Marii prohlásil: „On je ustanoven k pádu a k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se bude odporovat – i tvou vlastní duši pronikne meč – aby vyšlo najevo smýšlení mnoha srdcí.“

Také tam byla prorokyně Anna, dcera Fanuelova z Aserova kmene. Byla značně pokročilého věku: mladá se vdala a sedm roků žila v manželství, potom jako vdova – bylo jí už čtyřiaosmdesát let. Nevycházela z chrámu a sloužila Bohu posty a modlitbami ve dne v noci. Přišla tam právě v tu chvíli, velebila Boha a mluvila o tom dítěti všem, kdo očekávali vykoupení Jeruzaléma. Když vykonali všechno podle Zákona Páně, vrátili se do Galileje do svého města Nazareta. Dítě rostlo a sílilo, bylo plné moudrosti a milost Boží byla s ním.

Papež Symmachus během svého pontifikátu (498–514) na místě Agátina posledního odpočinku nechal postavit okázalou baziliku.

Quintianovi brzy otrnulo a usmyslel si, že získá majetek Agátiny rodiny, a toho chtěl dosáhnout tak, že zbaví života její křesťanské příbuzenstvo z moci úřední, tj. na popravišti. Velká část jmění by pak připadla jako místodržiteli právě jemu. Při této trestné výpravě však spadl z koňe do rozbourené řeky a utopil se. Řeka s ním odnesla i památku na něj, kdežto na mladou mučednici lidé nezapomněli.

Krom jiného je sv. Agáta, patronka Sicílie, vzývána při zemětřesení a výbuchu sopky. Nejen kvůli onomu zemětřesení vypuknuvšímu během jedné fáze mučení, nýbrž i kvůli dobrým zkušenostem, které s ní v tomto směru věřící měli. Už rok po

své smrti totiž zachránila svou přimluvou Katánii před běsnící Etnou. Jedna z nejznámějších Agátiných pomocí v nebezpečí sopečné erupce se datuje do roku 1634, kdy místní obyvatelé nesli v procesí k zuřící sopce Agátin závoj, ve městě po celá staletí uchovávaný. Žhavá láva přestala vyvěrat na povrch, sopka se ztišila.

Agáta je vzývána i proti rakovině prsu a patří k patronkám havírů (patrně i kvůli onomu rozžhavenému uhlí, na němž byla vyválena). V den její smrti se na Sicílii žehná pečivo, sůl a voda, které mají lid chránit před blesky a požáry. Posvěcené kousky chleba se házejí do ohně, aby vítr odnesl požár pryč. Dobytek se pak krmit posvěceným chlebem a solí, aby byl uchráněn před nemocemi. Agátinými atributy jsou: hranice, kleště, mísa, řadra, nůžky, pochodeň, roh a uhlí.

BŮH UPROSTŘED NÁS

**3X MARIE SVATOŠOVÁ • O NADĚJI
- BŮH MEZI HRNCI - NÁHODY
A NÁHODIČKY**
Marie Svatošová

Tři knižičky postřehů zakladatelky hospicového hnutí v ČR, které vyšly v přehlédnutém a doplněném vydání jako dárková sada.

O naději (Odpovědný redaktor Pavel Mareš) – Postřehy a úvahy o naději uprostřed všedních dnů, na úpatí životních zkoušek i ve stresu mezních situací. Jak žít a jak si uchovat naději? A jak ji povzbuzovat u druhých? Nejdůležitější jsou otevřené oči a otevřená srdce. *Brož., A6, 112 stran.*

Bůh mezi hrnci (Odpovědná redaktorka Ludmila Martinková) – Autorka – duchodkyně odtajňuje něco ze svého vztahu s Bohem. Svěřuje se mu, oslovuje ho, klade mu provokativní otázky. Ví, že Bůh o nás stojí – a chce, aby i lidé měli o Boha zájem. *Brož., A6, 92 stran.*

Náhody a náhodičky (Odpovědná redaktorka Ludmila Martinková) – Je všechno zlé pro něco dobré? Existují náhody? Nebo je vše dilem Boží prozřetelnosti? A v jakém smyslu? Autorka je bytostně přesvědčena o tom, že svět i každý z nás je v Božích rukou. Umí o tom krásně vyprávět – a povzbuzuje při tom všechny, kteří si Boží péči o náš svět nejsou jisti. *Brož., A6, 128 stran.*
Karmelitánské nakladatelství • 3 knížky v kartonovém obalu, 399 Kč

TEOLOGIE A BIBLISTIKA

**TROJICE • ÚVOD DO KATOLICKÉHO UČENÍ
O TROJEDINÉM BOHU**

Gilles Emery • Z angličtiny přeložil Branislav Štěpita
Odpovědná redaktorka Eva Fuchsová

Se zvláštním zřetelem na Nicejsko-konstantinopolské vyznání víry Gilles Emery prezentuje patristické učení o Trojici a ry-

sy analogického uvažování o Bohu. Jeho pojednání o osobních vztazích Otce, Syna a Ducha Svatého čerpá hlavně z Tomáše Akvinského. Jasným a přístupným stylem se autor přesouvá od svědectví Písma svatého a víry k doktrinálním formulacím o Trojici v sobě samé a ke stvořitelskému a spasitelskému konání Trojice. Nezamýšlí pouze prezentovat učení o Trojici, ale chce také přispět k rozvoji trojiční moudrosti u svých čtenářů.

KRYSTAL OP, s. r. o.
Brož., 130x206 mm, 196 stran, 240 Kč

**JEREMJÁŠ I • 1-5 • CO UDĚLÁTE, AŽ PŘIJDE
KONEC JERUZALÉMA?**

ThLic. Stanislav Pacner, Th.D. • Lektorovali Mgr. Jan Rückl, Ph.D., a doc. Petr Chalupa, Ph.D. • Redakce Pavla Chudá, Petr Fryš, Pavel Nápravník

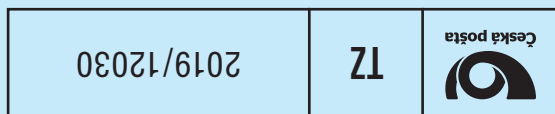
Knih Jeremjáš hovoří o okolnostech, které předcházely pádu Jeruzaléma v roce 586 př. Kr. a zničení judské samostatnosti a o působení a činnosti samotného proroka Jeremjáše. Kniha obsahuje sbírky výroků, dialogy, modlitby, liturgické skladby a další prorocké texty. Ty nám spolu s bohatým historickým, biografickým a autobiografickým materiálem umožňují nahlédnout do Jeremjášova života a vstoupit do dějinných událostí na přelomu 7.-6. století př. Kr. První svazek komentáře je věnován kapitolám 1-5, jež jsou naléhavou výzvou a prosbou k návratu k Hospodinu, která však není vyslyšena. Hospodinu nezůstává jiná možnost než svůj národ potrestat skrze nepřítele ze severu. Izrael musí projít soudem (zničením), i když ne naprostým, protože v dané chvíli je to jediný způsob, jemuž „porozumí“.

Centrum biblických studií AV ČR a UK v Praze
ve spolupráci s Českou biblickou společností
Váz., 152x225 mm, 476 stran, 348 Kč

Naše prodejna v Olomouci na Dolním náměstí 24 je otevřena také v sobotu v době od 8 do 12 hodin.

Objednávky knih - tel. 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo - tel./fax 585 222 803 • Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1, e-mail: knihy@maticecm.cz • Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese www.maticecm.cz

Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1